

Padomes secinājumi (2009. gada 27. novembris) par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi digitālā vidē

(2009/C 301/09)

PADOME

ATKĀRTOTI APLIECINA, ka tā šo jautājumu risina, izmantojot politiku, kas izklāstīta tās 2008. gada 21. un 22. maija secinājumos par Eiropas pieeju plašsaziņas līdzekļu lietotprasmei digitālā vidē ⁽¹⁾,

SVEIC Komisijas 2009. gada 20. augusta ieteikumu par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi digitālā vidē, palīdzot audiovizuālās un satura nozares konkurētspējas un zināšanu sabiedrības veidošanai, kurā nebūtu atstumtības, un it īpaši –

- to, ka likts uzsvars uz nozares, arī visu viedu plašsaziņas līdzekļu aktīvu iesaisti, veicinot ierosmes izkopt plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi,
- to, ka ir atzīts – izglītības sistēmas var būt ļoti nozīmīgas, lai saistībā ar dalībvalstu mūžizglītības stratēģijām veicinātu plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, proti, spējas piekļūt plašsaziņas līdzekļiem, kā arī saprast, kritiski novērtēt, radīt un izplatīt plašsaziņas līdzekļu saturu,
- Komisijas ieceres panākt lielāku vienprātību par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, atbalstīt labas prakses analīzi un dalībvalstu savstarpēju apmaiņu un izstrādāt instrumentus, kas paredzēti, lai palīdzētu dalībvalstīm un Komisijai izmērīt plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi visā Eiropā.

UZSVER ŠĀDUS PAPILDU APSVĒRUMUS

- Veicinot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, ir būtiski atzīt, ka digitālā revolūcija ir atnesusi nozīmīgus ieguvumus un iespējas, bagātinājusi cilvēku dzīvi, dodot iespēju sazināties, mācīties un radīt, un mainījusi sabiedrības un tautsaimniecības organizāciju. Atbildīgs un gudrs jauno tehnoloģiju un jauno plašsaziņas līdzekļu lietojums prasa, lai cilvēki apzinātos apdraudējumus un ievērotu attiecīgus tiesību aktus, bet tādiem jautājumiem būtu jāpievēršas plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes politikā vispārējā, iedrošinošā vēstījuma formā.
- Kaut arī ir tiesa, ka plašsaziņas līdzekļu nozarei ir būtiska nozīme, veicinot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, svarīgi ir uzsvērt plašsaziņas līdzekļu neatkarību un to, ka dalībvalstīm ir dažādas pieejas, kā veicināt labas prakses un standartu izstrādi plašsaziņas līdzekļu nozarē, kur divi no vairākiem iespējamiem risinājumiem ir pašregulācija vai kopīga regulācija. Tāpat ir svarīgi ņemt vērā daudzās ierosmes plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā, ko jau īsteno plašsaziņas līdzekļu nozare un kultūras iestādes, nevalstiskas organizācijas, kā arī brīvprātīgie dalībnieki, un arī turpmāk atbalstīt tādas ierosmes.

— Veicinot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, ka dažādām sabiedrības grupām var būt dažādas vajadzības un attieksmes, kā arī atšķirīgas iespējas piekļūt plašsaziņas līdzekļiem. Piemēram, bērni un jaunieši biežāk ir dabiski gatavi lietot jaunus plašsaziņas līdzekļus un izmantot jaunas tehnoloģijas, toties pieaugušie mēdz būt uzkrājuši lielāku pieredzi, kas var palīdzēt kritiski analizēt plašsaziņas līdzekļu piedāvāto saturu. Stratēģijās, kā uzlabot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, pilnībā ir jāņem vērā visas tādas atšķirības, un jāveicina dažādu sabiedrības grupu un interešu dialogi. Vienlaikus dalībvalstīm būtu jāturpina īstenot un pastiprināt stratēģijas, kuru mērķis ir nodrošināt, lai tehnoloģijas būtu pilsoņiem plašāk pieejamas un piekļūstamas.

— Izglītības sistēmai, arī formālai izglītībai, pašmācībai un neformālai izglītībai, var būt svarīga nozīme, attīstot un izkoptot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, kā arī jaunradi un novatorisma potenciālu visos sabiedrības locekļos un jo īpaši bērnos un jauniešos, kam pašiem var būt svarīga vieta, ģimenēs nododot tālāk tādas prasmes. Izglītības politikas sakarā ir jāatgādina, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra ieteikumā par galvenām mūžizglītības prasmēm “digitāla kompetence” un “kultūras izpratne un izpausmes” cita starpā ir minētas kā divas galvenās prasmes. Dalībvalstīm, attīstot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi izglītības jomā, būtu jāņem vērā pamatprincipu kopums, kas dots 2006. gada ieteikumā. Turklāt mūžizglītības programmas varētu būt viens no iespējamiem atbalsta rīkiem plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes sekmēšanai.

— Kaut arī tiesa, ka plašsaziņas līdzekļu lietotprasme ir dinamisks jēdziens, kas attīstās, un vienotu izpratni par šo jēdzienu ietekmē kultūru, tehnoloģiju, nozaru un paaudžu atšķirības, tāpat ir skaidrs, ka, pasaules mērogā attīstoties internetam, galvenai saziņas infrastruktūras daļai, plašsaziņas līdzekļu jomā aina, kas paveras Eiropas un pārējās pasaules iedzīvotājiem, kļūst aizvien līdzīgāka. Tālab dalībvalstīm būtu pamazām jāvar un jāapzinās vajadzība izstrādāt kritērijus, kā izvērtēt plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes līmeņus, kā paredzēts audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 26. pantā, reizē ņemot vērā arī to, ka kritērijos un izvērtējumos jāatspoguļojas dažādiem priekšnosacījumiem, kas pastāv dalībvalstīs. Dalībvalstis un Komisija, veicot šo uzdevumu, ir aicinātas pilnībā sadarboties.

AICINA KOMISIJU UN DALĪBVALSTIS, attiecīgi saskaņā ar savu kompetenci izstrādājot politiku par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, pienācīgi ņemt vērā šos, kā arī 2008. gada 21. un 22. maija secinājumus.

⁽¹⁾ OV C 140, 6.6.2008., 8. lpp.